

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.VI.22.117/2009/3.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Gehér József ügyvéd által képviselt felperesnek a Falcsik Tünde Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Falcsik Tünde ügyvéd által képviselt alperes ellen kamattartozás iránt a Bíróságnál 6.P.92.033/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Bíróság 42.Pf.636.662/2008/7. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg felhívásra az állam részére 210 400 (kettőszáztízezer-négyszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati illetéket.

I n d o k o l á s :

A B.-i - az ekkor a felperes édesapja és nevelőanyja tulajdonában álló - ingatlant egy 1980. szeptember 18. napján meghozott és 1980. december 30-án jogerőre emelkedett határozattal kisajátították, kártalanításul 330 000 forintot állapítottak meg. A határozatot és a kártalanítás összegét a jogosultak nem kapták meg, ezért a felperes kérte a határozat végrehajtását. Közigazgatási Hivatalának Hivatalvezető-helyettese 2006. június 29-én meghozott határozatában elrendelte a 330 000 forint felperes jogelődje részére járó 1/2 részének, azaz 165 000 forintnak és a jogerőre emelkedéstől a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatainak a felperes részére történő kifizetését. Az alperes 2006. július 20-án 728 285 forintot utalványozott a felperes részére, amelyből 3500 forint volt az utalványdíj.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a kártalanítási összeg után járó teljes törvényes kamat megfizetésére, amely számításai szerint 3 508 570 forintot tesz ki.

Az alperes a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a kártalanítási összeg után a majdnem teljes - Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint számított - kamatot megfizette, majd módosított ellenkérelmében 2653,58 forint hátralékos kamattartozást elismert.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 2654 forintot, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes által megjelölt - követelése alapjául szolgáló - Alkotmánybírósági határozatok a kisajátításra vonatkozó jogszabályokat nem érintették, így nem adtak lehetőséget a Ptk. 301. §-ának (1) bekezdésében foglaltaktól való eltérésre. A kisajátítással kapcsolatos kártalanítási összeg kifizetéséről, valamint az értékkülönbözet megfizetéséről szóló 21/1976. (IX.5.) PM rendelet 2. §-a nem rendelkezik a kamat tőkésítésének lehetőségéről és erre a Ptk. rendelkezései sem adnak alapot, míg a felek között a késedelmes fizetéssel tartós jogviszony sem alakult ki. Az, ha a kisajátítási összeg nem volt megfelelő, a tőkeösszeget befolyásolhatná, de ezt a kereset nem érintette és ez kamatszámítással nem is korrigálható. Az alperes által alkalmazott kamatszámítás - az elismert korrekcióval - a jogszabályi rendelkezéseknek mindenben megfelelt, kisajátítási igazságügyi szakértő kirendelése pedig a kamatszámítás körében szükségtelen volt.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és a keresetének helytadó döntés meghozatalát.

Álláspontja szerint a tényállást a maga valóságában és összefüggéseiben kellett volna értékelni, mert ennek hiányában a jogerős döntés megalapozatlan. A felperes csak 1992-ben szerzett tudomást arról, hogy az ingatlant nem államosították, hanem kisajátították és ekkor már nem indíthatott pert többletkártalanítás iránt. Előadta, hogy a kisajátított ingatlan utáni kártalanítási összeg kamatának is meg kell felelnie a reális kártalanítás elvének, ezért a jogerős ítéletben alkalmazott számítási mód jogszabálysértő. A perbelivel analóg eset volt a lakáshitelek egyoldalú banki módosítása, amelynek törvényességét az Alkotmánybíróság is elismerte, ezért a kamat körében ezt a

számítási módot kell alkalmazni. Szakértő kirendelése azért lett volna indokolt, mert olyan sajátos technikai kérdésről van szó, amelyben összefüggésében kell vizsgálni a kisajátítási kártalanítás alapelvének érvényesülését a tulajdonhoz való alapvető alkotmányos joggal, mert a téves kamatszámítás tulajdonjoga elvesztését eredményezte. Utalt rá, hogy az igényérvényesítési késedelem oka a kisajátítást kérő jogutódja felkutatásának nehézsége volt.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A kisajátítás szabályait a 2008. január 1. napjáig hatályos - korábban indult ügyekben irányadó - a kisajátításról szóló 1976. évi 24. tvr., valamint a végrehajtására kiadott 33/1976. (IX.5.) MT. rendelet határozta meg. A kisajátítással kapcsolatos kártalanítási összeg kifizetését, valamint az értékkülönbséget megfizetését a - jogerős ítélet által hivatkozott - 21/1976. (IX.5.) PM. rendelet szabályozta, amelynek 2. §-ának (1) bekezdése szerint a megállapított kártalanítási összeg után a kisajátításról szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított hatvan nap elteltével, évi 5 %-os késedelmi kamatot kell fizetni. A hatvan napos határidőt az 58/1991. (XI.8.) AB. határozat megsemmisítette, míg a kamat mértéke - a jogszabály módosulása folytán - 1985. augusztus 1. napjától kezdődően 2005. május 21-ig a törvényes mértékű, ezt követően pedig a késedelmi kamat mértékével megegyezőre változott, a kártalanítási összeg pedig a kisajátítás érdemében hozott határozat jogerőre emelkedésével vált esedékessé.

A jogerős ítélet megállapításának megfelelően tehát az alperes által alkalmazott kamatszámítási mód a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt, míg a felperes által alkalmazni kívánt kamatszámítási mód semmiféle jogszabályi alappal nem rendelkezik.

Helyesen állapította meg a jogerős ítélet azt is, hogy a felperes által hivatkozott 66/1995. (XI.24.) AB. határozat analóg alkalmazására nincs lehetőség, mert az a kisajátítási jogviszonyokat semmiben nem érintette. Az Alkotmánybíróság ebben a döntésében szerződéses jogviszonyokban keletkezett lakáscélú kölcsönök kamatáról határozott.

A kisajátításról szóló 1976. évi 24. tvr. 1. §-ának értelmében azonnali, teljes és feltétlen kártalanítás ellenében lehetséges nem állami tulajdonban lévő ingatlanok tulajdonjogának megszerzése az állam vagy helyi önkormányzat részére. A jogszabályi rendelkezés értelmében a kisajátított ingatlan értékével a kártalanítás összegének és nem az azután számított kamatoknak kell arányosnak lennie. A per tárgyát nem a tulajdonjog elvesztéséért kapott kártalanítási összeg, hanem az azután fizetendő kamat képezte,

amelynek számításakor csak a jogszabályi rendelkezés és nem az arányosítás elve vehető figyelembe. Az, ha a felperes valamely okból nem tudott többletkártalanítás iránti igényt érvényesíteni, nem alapozhatja meg a jogszabályi rendelkezéseket meghaladó kamatigényét. A kamat mértéke meghatározásakor az eltelt idő hossza nem értékelhető, mert az a kamatfizetési kötelezettség időtartamát határozza meg, és nem képezte a per tárgyát az alperes, vagy más személy esetleges mulasztása miatti kártérítési igény sem.

A Legfelsőbb Bíróság a kifejtettekre tekintettel - a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával - a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban is irányadó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperest az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, valamint 15. §-ának (1) és (3) bekezdése alapján az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére.

Az alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő, így a felülvizsgálati eljárás során felszámítható költsége nem merült fel, ezért arról a Legfelsőbb Bíróság nem rendelkezett.

Budapest, 2010. június 15.

Dr. Kollár Márta sk. a tanács elnöke, dr. Puskás Péter sk. előadó bíró, Tamáné dr. Nagy Erzsébet sk. bíró.

A kiadmány hitelélül:

bírósági írnok